

Information:
Sara Högelius
Processledare för Beroendevård i Samverkan
Blekinge kompetenscentrum
sara.hogelius@ltblekinge.se
0734-47 16 33

Överenskommelse i Blekinge län om en gemensam satsning för förbättrade stöd och behandlingsinsatser vid omhändertagande av berusade personer

Inledning

Inför regeringens satsning för förbättrade stöd- och behandlingsinsatser vid omhändertagande av berusade personer 2014-2016 bildades en regional grupp i Blekinge. Arbetsgruppen består av representanter från Polisområde Blekinge, Landstinget Blekinge och från socialförvaltningen i länets fem kommuner.

Arbetsgruppens uppdrag var att medverka till att en kartläggning av läget i Blekinge län i samband med omhändertagande enligt 1976:511 lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB) kom tillstånd.

Kartläggningen innehåller en beskrivning och analys av nuläget samt förslag på åtgärder inför framtida insatser vid omhändertagande av berusade personer. (Kartläggning, bilaga1)

Missbruksutredningen (S 2008:04) behandlade frågan om omhändertagande av berusade personer enligt LOB i sitt slutbetänkande *Bättre insatser vid missbruk och beroende* (SOU 2011:35). Utredningen konstaterade att endast nio procent av de som omhändertas förs till sjukvårdsinrättning.

I de fall en person har behov av akuta medicinska insatser har landstinget ett tydligt ansvar, men därutöver finns en stor grupp som vid en första bedömning inte har ett akut medicinskt behov, men som befinner sig i ett risktillstånd och därmed har behov av medicinsk bedömning, tillsyn och omvårdnad. Även väldigt unga personer som omhändertas placeras i arresten.

När LOB trädde i kraft var tanken att lagen skulle skapa förutsättningar för ett mer humant omhändertagande av berusade personer. De vårdinriktade alternativen har enligt lagtexten företräde och ett kvarhållande i arresten anges som en sista utväg. Missbruksutredningen konstaterade dock att utvecklingen inte gått den väg som lagstiftaren tänkt sig och att polisen saknar den kompetens som krävs för att tillgodose behovet av nödvändig medicinsk tillsyn.

Utredningen föreslog att huvudansvaret för förvaring och tillsyn vid polisens omhändertagande enligt LOB ska ligga hos landstinget, bl.a. mot bakgrund av att utredningen föreslog att ansvaret för missbruks- och beroendevården, inklusive tillnyktring, skulle ligga hos landstinget.

I propositionen *God kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården* (prop. 2012/13:77) valde regeringen att behålla den nuvarande ansvarsfördelningen mellan landsting och kommuner. Det bedömdes att huvudmännen i samverkan med bl.a. polisen själva bör avgöra hur tillnyktringsverksamhet ska dimensioneras och organiseras, även beträffande de personer som omhändertas enligt LOB. Detta skulle lämpligen kunna avgöras inom ramen för lokala överenskommelser.

Mot denna bakgrund avser regeringen att avsätta 35 mkr årligen under 2014–2016 för att stimulera ett lokalt utvecklingsarbete där landsting och kommuner tillsammans med polisen gemensamt ska utveckla alternativa lösningar till förvaring i arrest av de personer som omhändertas enligt LOB så att den medicinska säkerheten och omvårdnaden förbättras. För Blekinges del innebär detta cirka 1 135 000 kr per år. Sådana lösningar är särskilt angelägna då barn under 18 år omhändertas. De lokala behoven får vara styrande för vilka lösningar parterna väljer att utveckla. Genom att stärka vård- och omsorgsinsatserna för personer som omhändertas underlättas dessutom efterföljande behandling om så krävs.

Villkor och redovisning avseende medel för 2015 och 2016

Under 2015 har regeringen ställt som villkor för tilldelning av medel att det finns en överenskommelse mellan parterna (landsting, kommuner och Polismyndigheten).

Överenskommelsen ska innehålla vilka åtgärder som parterna avser vidta och vilka effekter dessa förväntas ge för såväl vuxna som barn och unga. Det ska framgå hur den ska följas upp och vilken eller vilka aktörer som ansvarar för överenskommelsen.

Överenskommelsen ska vara förankrad på politisk nivå hos landsting och kommuner och vara undertecknad av behörig företrädare för Polismyndigheten. Medlen kommer att fördelas i efterhand mellan de län som har redovisat att villkoret för medlen är uppfyllt.

Under 2016 kommer villkor för tilldelning av medel att knytas till effekterna av satsningen. Det innebär att parterna ska kunna påvisa en förändring som innebär att färre av de omhändertagna personerna förs till arresten och fler istället förs till en alternativ verksamhet som kan tillhandahålla medicinsk säkerhet och god omvårdnad.

Regeringen avser att återkomma med specifika villkor utifrån de slutsatser regeringen kan dra från de två första åren av satsningen. (Socialdepartementet 2014-03-27)

Uppföljning av satsningen

Regeringen kommer årligen att följa utvecklingen av var personer som omhändertas enligt LOB förs. Eftersom målet är en tydlig och varaktig praxisändring avser regeringen att fortsatt följa utvecklingen efter satsningens slutförande och kan komma att vidta ytterligare åtgärder även efter 2016. (Socialdepartementet 2014-03-27)

Det fortsatta arbetet i Blekinge Län

I den kartläggning som genomfördes 2014 identifierade den regional arbetsgrupp en vårdkedja som ett förbättringsområde. Detta ligger nu till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet. Syftet med utvecklingsarbetet är att öka den medicinska säkerheten vid polisens omhändertagande av berusade personer samt att genom tidiga insatser skapa alternativa lösningar till förvaring i arrest. Syftet är att fortsätta synliggöra barn och ungas särskilda behov vid omhändertagandet enligt LOB.

En regional samverkansöverenskommelse utformas för att berörda parter i samverkan ska kunna leva upp till lagstiftarens intentioner om ett humanare omhändertagande med ett vårdande perspektiv och skapa bättre förutsättningar. I den formella överenskommelsen och dess ansvarsåtagande för landsting och polis berör även länets fem kommuner och ses därigenom som betydande aktörer i det fortsatta arbetet.

Som utgångspunkt för utvecklingsarbetet 2015-2016 har en plan arbetats fram. Denna plan beskriver vilka åtgärder parterna avser vidta och vilka effekter som dessa förväntas att ge. Den innehåller även hur arbetet ska följas upp och vilken eller vilka aktörer som ansvarar för uppföljningen. Se utvecklingsplan.

Denna överenskommelse mellan Landstinget Blekinge och Polisområde Blekinge gäller det fortsatta utvecklingsarbetet inom LOB-satsningen. Parterna har ett likatydande exemplar var.

Arbetet ska bedrivas i enlighet med utvecklingsplan.

Datum och ort:

Ann- Christin Denebo
Ordförande i Nämnden för Psykiatri och Habilitering

Bodil Sundlöf
Förvaltningschef för Psykiatri och Habiliteringsförvaltningen

Magnus Bergman
Chef Lokalpolisområde Karlskrona och polisintendent
Polisområde Blekinge